

Ми раді вітати тебе!

Книга, що знайомить з програмою допомоги дітям та
молоді, для дітей та їхніх батьків, що мають статус біженців

UKRAINISCH

Luisa Gebauer

Anna Laura Jacobi

Сім'ї Юсефа довелося спочатку покинути свій будинок, а потім і батьківщину. Батько сказав: «Нам стало надто небезпечно тут залишатися. Ми маємо поїхати звідси».

Вони подолали довгий шлях. Іноді їм доводилося долати великі відстані пішки. Одного разу вони довго тряслися у вантажівці з купою інших людей. Людей було надто багато. Було дуже тісно та задушливо, Юсеф був неймовірно наляканий. Час від часу їм не вистачало їжі, іноді вони спали в місцях, де було холодно та моторошно. Коли Юсеф згадає довгу подорож, у нього виникає дивне відчуття в животі.

Нині родина Юсефа живе у Німеччині у гуртожитку для біженців.

Юссеф, мати, батько та близнюки Мо й Бо мешкають у маленькій кімнаті. У гуртожитку мешкає багато людей. Вони живуть, сплять і їдять у тісних приміщеннях. Тут часто виникають сварки. Навіть дорослі сваряться один з одним, іноді навіть вночі — і тоді ніхто не може заснути.

Усе зовсім не так, як вдома: погода, мова та особливо їжа. У гуртожитку їжа завжди однакова для всіх. Юссефу не подобається смак тутешньої їжі. Він сумує за стравами, які мати готувала для них.

Молодший брат Юссефа Мо весь час плаче. А коли плаче Мо, Бо теж плаче. мабуть, близнюкам теж тут не подобається, думає Юссеф. Іноді вони плачуть так голосно та довго, що мати теж починає плакати. У такі моменти батько поводить себе дуже тихо, і в Юссефа знову з'являється дивне відчуття в животі.

Але для Юссефа найстрашніше — це нудьга. Час від часу до гуртожитку приходять вчителі, щоб займатися з дітьми німецькою мовою. Але ж кожна дитина має право ходити до школи! Юссеф знає про це та сумує за школою. Він хоче вчитися та грати у футбол з іншими дітьми у дворі. Але у Німеччині тобі доводиться чекати на все. Дорослі постійно чекають на листи та зустрічі з чиновниками. А Юссеф чекає на школу. Але ніхто не може сказати йому, як довго триватиме це нудне очікування.

Дівчинка Аїссату також мешкає в гуртожитку зі своєю матір'ю та молодшою сестрою Бінтою. Інколи Юсеф приходить до неї, щоб пограти в кульки. Сьогодні Юсеф знову стукає до неї у двері. Аїссату відчиняє двері та вітається: «Привіт, Юсефе». А потім додає: «Сьогодні в мене немає часу грати з тобою в кульки. Ми збираємося до сімейного центру». Вона посміхається, адже дуже чекала на це.

«Куди?» — перепитує Юсеф.

«До сімейного центру», — повторює Аїссату. «Цього вечора буде зустріч дитячого клубу. Це чудове місце для ігор та виготовлення поробок. Поруч із центром також є двір із чудовим деревом для лазіння та гіркою. Хочеш піти з нами?» — запитала вона.

Юсеф дуже схвилюваний. Так, він дійсно хоче піти туди. Тоді Аїссату та Юсеф ідуть до його батьків, щоб спитати дозволу. Мати Аїссату та Бінта також супроводжують їх.

Близнюки знову голосно плачуть. Мати й батько навіть не чують, що Юссеф хоче їм сказати. Нарешті, коли йому вдалося пояснити, що він хотів би піти з Аїссату до сімейного центру, батько хитає головою.

«Ні, Юссефе, краще не треба».

Юссеф з самого початку боявся, що батькові не сподобається ця ідея. Батько став дуже обережним із того часу, як вони опинилися в Німеччині. Мабуть, тому що для нього теж усе нове та незвичне, думає Юссеф.

«У центрі буде багато інших дітей та пані Шмідт, — каже Аїссату. — Вона дуже привітна та грає з нами. Будь ласка, дозвольте Юссефу піти з нами. Ми подбаємо про нього».

«Ні, краще не треба», — відповів батько.

«Там також є кафе для батьків та ігрова група для малюків. Близнюкам це точно сподобається, — додала мати Аїссату. — Чому б Вам також не піти?»

«Ні, краще не треба», — знову повторив батько.

Мати обміркувала пропозицію: «Звучить дуже чудово, ми можемо хоча б подивитися».

«Хмм, навіть не знаю», — пробурчав батько.

«Я думаю, що нам треба піти всім разом», — підбадьорливо сказала мати.

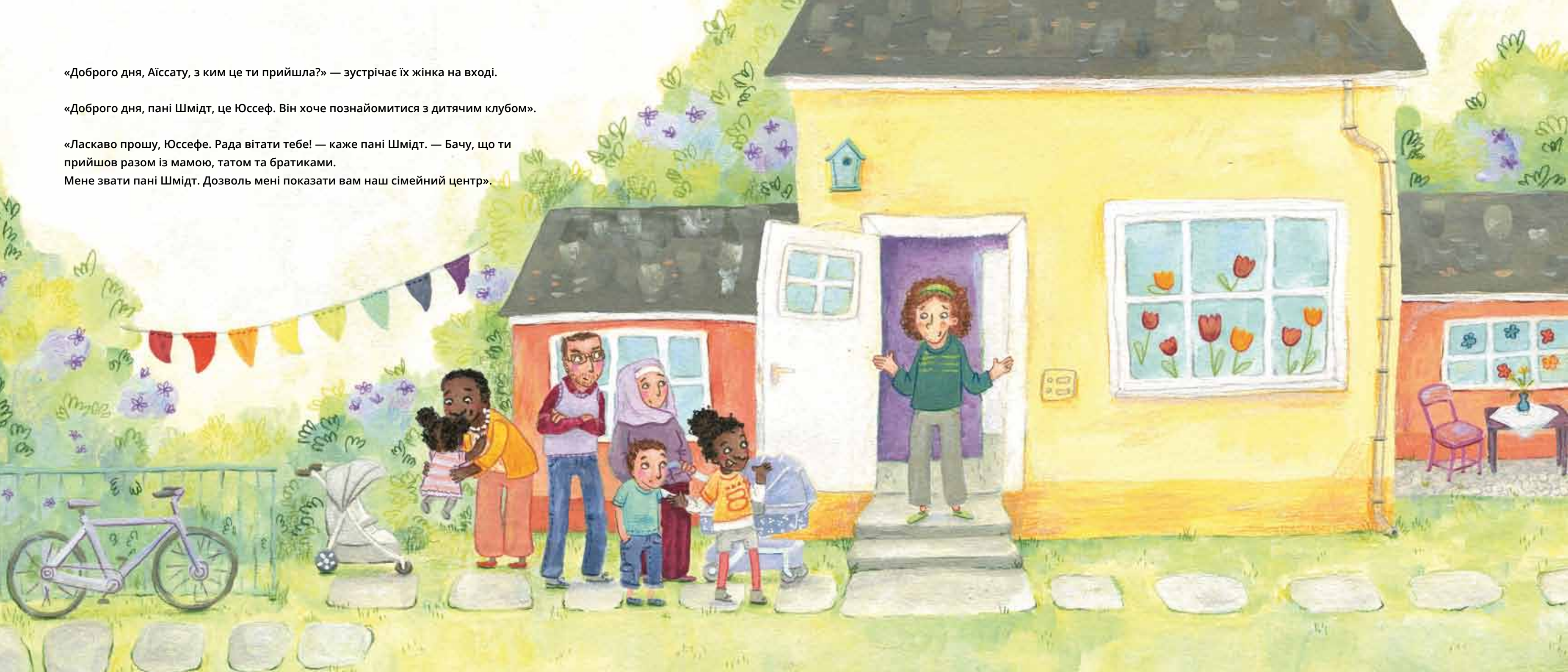
І ось вони всі разом вирушили до сімейного центру.

«Доброго дня, Аїссату, з ким це ти прийшла?» — зустрічає їх жінка на вході.

«Доброго дня, пані Шмідт, це Юссеф. Він хоче познайомитися з дитячим клубом».

«Ласкаво прошу, Юссефе. Рада вітати тебе! — каже пані Шмідт. — Бачу, що ти прийшов разом із мамою, татом та братиками.

Мене звати пані Шмідт. Дозволь мені показати вам наш сімейний центр».

«Сімейний центр — це місце для дітей та дорослих, — пояснює пані Шмідт. — Як і я, люди, що тут працюють, знають багато про виховання, психологію та специфіку соціальної роботи. Це наша професія. Ми граємо та займаємося гімнастикою з дітьми та підлітками. Ми вислуховуємо їх та даємо поради, якщо в когось виникають проблеми. Іноді ми допомагаємо виконувати домашні завдання, а також готуємо чи печемо щось смачненьке разом. Ми діємо в рамках програми допомоги дітям та молоді у Німеччині».

«Тобто це місце для родин, які потребують допомоги?» — запитує батько.

«Ні, це місце для всіх — і дітей, і батьків. Але, безумовно, також для родин, які потребують допомоги, — пояснює пані Шмідт. —

Але більшість людей приходить через те, що ми маємо неймовірні пропозиції для дітей і дорослих. І ці пропозиції безкоштовні».

«Тобто це місце для бідних людей?» — запитує батько.

«Ні, це місце для кожного, — підкреслює пані Шмідт. — У більшості великих та малих міст Німеччини є подібні установи. Програма допомоги дітям та молоді спрямована на благо дітей та підлітків. Вона допомагає їм зростати здоровими та правильно розвиватися. Усі родини — як бідні, так і багаті — можуть користуватися нашими послугами. Деякі з цих послуг доступні тут, у нашому сімейному центрі...»

«Збір учасників дитячого клубу відбудеться сьогодні у дворі», — каже пані Шмідт.

«Вдома в нас не було жодного дитячого клубу, — відзначив Юссеф. — Я завжди грав зі своїми двоюрідними братами й сестрами. Разом із нами також були мої тітки, бабусі й дідусі».

«У Німеччині багато дітей, чиї двоюрідні брати та сестри, тітки й дядьки, бабусі та дідусі живуть далеко. Щоб їм не доводилося грати поодиночі, кожен може привести дитину до такої групи, як наш дитячий клуб. Діти віком до шести років ходять до дитячого садка, а для дітей шкільного віку передбачені позашкільні заняття. Вам необхідно просто записатися», — пояснює пані Шмідт.

«Це наш консультаційний центр з питань виховання та сім'ї. Коли в матерів і батьків є проблеми, вони можуть звернутися сюди за порадою», — говорить пані Шмідт.

«Я завжди радилася зі своєю свекрухою щодо виховання дітей», — згадує мати Юссефа.

«Тут ви знайдете досвідчених людей, які вислухають батьків і в разі виникнення проблеми намагатимуться разом із ними знайти рішення, — зазначає пані Шмідт. — Будь-хто може записатися на прийом. Спілкування, безумовно, відбувається з дотриманням конфіденційності, усі консультації безкоштовні та, за Вашим бажанням, можуть проводитися анонімно».

«А тут ми працюємо з підлітками. Тут вони отримують допомогу з важливих для них питань та тем. Наприклад, як впоратися з такими почуттями, як лють, гнів чи страх, або з питань дорослішання. Програма має назву «Групова соціальна робота». Служба у справах дітей та молоді хоче, щоб молоді люди, які опинилися в скрутному становищі, отримували необхідну підтримку», — пояснює пані Шмідт.

«Тут, у кафе, матері та батьки можуть випити кави або чаю та познайомитися з іншими батьками. Іноді тут проводяться інформаційні заходи на теми, пов'язані із сім'єю та вихованням дітей. Окрім того, пані Озтюрк пече дуже смачні пироги».

«Вітаю! — каже пані Озтюрк. — Ви також можете звертатися до мене, якщо Вам знадобиться щось із нашої комори з одягом. Там у нас є одяг та іграшки для дітей».

«Служба у справах дітей та молоді?» — із жахом викрикує батько. «Я вже чув багато про Службу у справах дітей та молоді! Вони втручаються в те, як ми виховуємо наших дітей, та забирають дітей із сім'ї», — поскаржився батько.

«Ні, нікому не дозволено просто так забирати дитину із сім'ї, — спокійно пояснює пані Шмідт. Діти мають право бути зі своїми батьками, а батьки мають право виховувати своїх дітей та доглядати їх. Так говориться в Конституції, найважливішому законодавчому документі Німеччини. Але іноді діти опиняються у смертельній небезпеці. Іноді батьки не спроможні самі захистити свою дитину, а іноді навіть Служба у справах дітей та молоді не може їм допомогти. Лише після цього розглядається можливість застосування такого заходу. Це рішення завжди дається нелегко. Кожне таке рішення розглядається і затверджується у суді. Але у більшості випадків Служба у справах дітей та молоді завчасно допомагає батькам, якщо їхня дитина опиняється у небезпеці», — пояснює пані Шмідт.

— У подібних випадках немає жодної потреби в ухвалі такого рішення. Служба у справах дітей та молоді також покликана підтримати родини, які опинилися у небезпеці».

«Хм, я не знаю»,
— підозріло
бурчить
батько.

«А ця програма орієнтована на підлітків. Тут вони отримують допомогу з важливих для них питань та тем. Наприклад, як впоратися з такими почуттями, як лють, гнів чи страх, або з питань дорослішання. Програма має назву «Групова соціальна робота». Югендампт хоче, щоб молоді люди, які опинилися в скрутному становищі, отримували необхідну підтримку», — пояснила пані Шмідт.

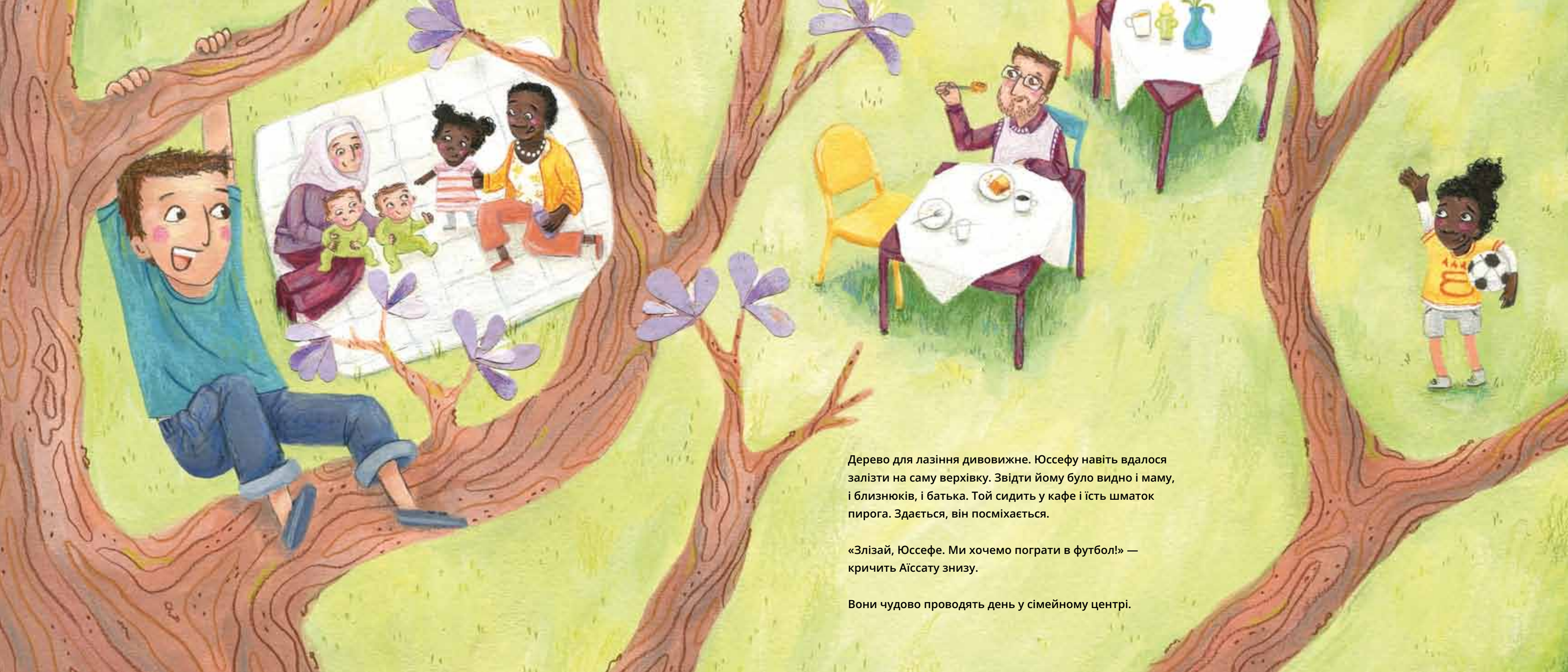

«Ну коли вже ми нарешті підемо і будемо грати? — нетерпляче запитує Аїсату. — Я хочу показати Юссефу дерево, на яке можна залізти!»

Батько продовжує підозріло споглядати. Усі схвильовано дивилися на нього. «Гм», — бурчить він. «Добре. Але будьте обережними, коли будете залазити», — бурмотить він.

«Ура!» — Юсеф нетямиться від радості. Аїсату бере його за руку, і вони вибігають у сад.

Дерево для лазіння дивовижне. Юсефу навіть вдалося залізти на саму верхівку. Звідти йому було видно і маму, і близнюків, і батька. Той сидить у кафе і їсть шматок пирога. Здається, він посміхається.

«Злізай, Юсефе. Ми хочемо пограти в футбол!» — кричить Аїссату знизу.

Вони чудово проводять день у сімейному центрі.

Після того чудового дня Юссеф, його мати, батько та близнюки почали часто приходити до сімейного центру.

Співробітники консультативного центру з питань виховання та сім'ї дали мамі й татові поради про те, як допомогти близнюкам заспокоїтися. І це допомогло! Мо і Бо вже не так часто плачуть, а мама взагалі перестала плакати.

Батько перестав бути таким підозрілим та потайливим. Одного разу він навіть спілкувався із соціальним працівником із Служби у справах дітей та молоді. Соціальний працівник допоміг знайти місце в дитячому садку для Мо та Бо. Він також пояснив, яким чином сім'ї звернутися за допомогою у пошуку житла, тільки-но вони зможуть залишити гуртожиток.

Але найголовнішим є те, що Юссефу більше не доводиться так часто нудьгувати. У дитячому клубі вони з Аїссату знайшли друзів, з якими йому дуже весело грати в футбол. А ще в Юссефа вже не так часто виникає дивне відчуття в животі.

Шановні батьки!

Юсеф та його сім'я нещодавно приїхали до Німеччини і лише знайомляться з **програмою допомоги дітям та молоді**. Ця програма є частиною німецької системи соціального забезпечення. Вона створена для всіх родин, незалежно від їхнього походження та мови. Мета програми — забезпечити дітей та підлітків усім необхідним, щоб вони росли здоровими. Дитячий садок (Kita) є найбільш популярною послугою, якою користуються майже всі діти в Німеччині. Але, як з'ясувала родина Юсефа, їх набагато більше. Мета цієї книги — надати вам інформацію про такі послуги та заохотити вас самостійно ознайомлюватися з пропозиціями Служби у справах дітей та молодіактивно ними користуватися.

Ми сподіваємося, що ви отримаєте купу задоволення, читаючи її самостійно або разом зі своїми дітьми!

Послуги та основні поняття програми допомоги дітям та молоді:

Служба у справах дітей та молоді

У кожному місті та навіть сільському окрузі є Служба у справах дітей та молоді. Офіси Служби у справах дітей та молоді виконують різні функції. Вони стежать за тим, щоб у місті була сприятлива атмосфера для дітей та родин. Наприклад, щоб у населених пунктах було достатньо дитячих майданчиків і щоб уряд приймав правильні рішення в інтересах сімей. Офіси Служби у справах дітей та молоді контролюють належну роботу організацій, що пропонують допомогу для дітей та молоді. В офісах Служби у справах дітей та молоді Югентамту також працюють соціальні працівники.

Їхнє завдання — надавати підтримку дітям, підліткам та батькам, які потребують поради чи допомоги. Якщо дитина перебуває в небезпеці, вони працюють із батьками, щоб покращити ситуацію та захистити дитину.

Дитячі садочки та центри денного догляду (Kita) — це освітньо-виховні заклади для дітей дошкільного віку. У дитячому садочку діти перебувають разом з іншими дітьми того ж віку; за ними наглядають вихователі, і вони можуть розвиватися відповідно до своїх інтересів в умовах стимулюючого середовища. Для всіх дітей важливо відвідувати дитячий садок. Діти, які вивчають німецьку як другу мову, отримують велику користь від раннього початку навчання. Кожна дитина в Німеччині віком старше одного року має право на місце у дитячому садочку. У деяких містах не вистачає місць для всіх дітей. **Денні няні** можуть слугувати варіантом вирішення цієї проблеми. Послуги денних нянь передбачають забезпечення індивідуального догляду за дітьми в кількості до п'яти осіб. Офіси Служби у справах дітей та молоді допоможуть вам знайти відповідне місце.

Групи продовженого дня або центри післяшкільного догляду призначені для позашкільного догляду за школярами віком до 14 років. Тут діти отримують обід та допомогу з виконанням домашніх завдань, педагогічну підтримку та беруть участь у дозвільних заходах. Школи часто пропонують власні групи продовженого дня. Служба у справах дітей та молоді також допоможе вам підібрати відповідну групу продовженого дня.

Сімейні центри — заклади, що пропонують різні послуги у рамках програми допомоги дітям та молоді. Вони допоможуть вам краще орієнтуватися, коли ви приїдете до нового міста чи району.

Сімейні освітні центри пропонують заняття з питань сімейного побуту, здоров'я та організації дозвілля. З дорослими обговорюють теми взаємин в парі та виховання дітей. Іноді є інші пропозиції, наприклад уроки німецької мови чи шиття. Багато занять орієнтовані на проходження батьками разом із дітьми, наприклад, грудничковий масаж, курси відновлення після пологів та заняття, присвячені взаємовідносинам батьків і дітей. Для дітей часто проводяться заняття з раннього музичного розвитку та виготовлення поробок, фізкультуримузики, декоративно-прикладного мистецтва та гімнастики.

Користуватися **відкритими послугами програми допомоги дітям та молоді** можна без попередньої реєстрації та безкоштовно. Сюди входять, наприклад, дитячі та підліткові клуби, пригодницькі ігрові майданчики із соціально-педагогічним наглядом, батьківські зустрічі, ігрові групи для малюків, немовлят та їхніх батьків. Багато громадських центрів (молодіжні, сімейні, мікрорайонні та районні центри) пропонують відкриті програмипослуги.

Програми організації дозвілля та канікул пропонують дітям та підліткам чудові можливості участі у спортивних, творчих та культурних заходах разом з однолітками під час канікул. Вони проходять під наглядом професійних педагогів. Ці програми пропонуються представництвами Служби у справах дітей та молоді. x Оофіси Югентамту допоможуть вам знайти відповідні пропозиції на час канікул. У разі необхідності може бути надано фінансову допомогу.

Допомога батькам у вихованні дітей покликана допомогти сім'ям з особливими труднощами, щоб діти отримували належну турботу та могли зростати здоровими, незважаючи на складні обставини.

Сильним стресом для сімей можуть слугувати пережиті моменти під час втечі з батьківщини, потрапляння в нове суспільство та обмеження, пов'язані із системою прийому біженців та надання притулку.

Нижче наведено деякі приклади допомоги батькам у вихованні дітей.

· **Послуги консультацій з питань виховання та сім'ї** доступне для всіх батьків, а в разі потреби — на умовах анонімності. Такі консультації працюють в офісах Служби у справах дітей та молоді, а також на базі сімейних та районних центрів. Окрім питань виховання дітей та сімейного життя батьки можуть обговорити тут теми, пов'язані зі шлюбом та взаєминами в парі.

· **Спеціаліст із соціально-педагогічного супроводу сімей (SPFH)** — фахівець, який регулярно відвідує сім'ю та допомагає батькам вирішувати проблеми.

· **Спеціаліст із надання батьківської підтримки / супроводу** регулярно працює з дитиною або підлітком і пропонує допомогу в питаннях особистісного розвитку, коли виникають труднощі в повсякденному житті, у школі чи вдома.

Спеціалістів з соціально-педагогічного супроводу сімей та надання батьківської підтримки залучає до роботи Служба у справах дітей та молодіЮгендамт. Щоб отримати таку підтримку батькам необхідно звернутися до Служби у справах дітей та молодіЮгентамту. Іноді, якщо у Югентамта служби виникають підстави припускати необхідність допомогинаявність труднощів, віона самостійно звертається до сім'ї і/та разом з нею вирішує, чи потрібна їй підтримка та якого роду.

Інші послуги зі сприяння добробуту дітей та сімей

Для **вагітних жінок, немовлят та малюків** віком до трьох років та їхніх батьків також є корисні пропозиції в галузі охорони здоров'я: курси підготовки до пологів та відновлення після пологів для жінокдопологові та післяпологовізаняття для жінок, заняття з виховання дітей для молодих матерів та татусів, а також акушерські консультації з догляду та сприяння розвитку новонароджених та малюків., З питань, пов'язаних із цією так званою «ранньою допомогою», звертайтеся до (сімейних) акушерок, до соціальних служб при лікарнях, центрів сімейної освіти та консультацій у офісах Служби у справах дітей та молодісоціальні служби в лікарнях, центри сімейного виховання та консультаційні бюро на базі офісів Югентамту. Вони забезпечать вам первинну підтримку із сімейних питань.

Варто знати. У Німеччині дітям віком до 6 років роблять **обстеження з метою раннього виявлення захворювань.**

Ці обстеження (U1–U9) виконуються педіатром і дозволяють перевірити не тільки стан здоров'я дитини, а і стан її психічного та моторного розвитку. Вкрай важливо на ранній стадії визначити, чи потребує дитина особливої підтримки. У багатьох федеральних землях Німеччини (Bundesländer) батьки отримують відповідні повідомленнязапрошення на обстеження. Але ви також можете отримати цю інформацію у свого педіатра чи акушерки. За обстеженнями U1–U9 йдуть обстеження U10 і U11 та обстеження стану здоров'я молоді J1 і J2. Результати оглядів із літерою «U» вносяться до так званої «жовтої книжки».бстеження з літерою «U» документуються в «жовтому буклеті» (Gelbes Heft).

Редакція висловлює щиру подяку панові Штефану Завар-Шлегелю, керівнику Служби загального соціального забезпечення міста Трір, та д-ру Йоганні Граф, психологині-психотерапевчині, яка працює з дітьми, підлітками та дорослими, за їх концептуальний та змістовний внесок.

Цю книжку з малюнками для читання вголос було опубліковано албанською, арабською, дарійською, німецькою, англійською, французькою, російською, сомалійською, мовою тигринья та турецькою, українською мовами та мовою тигринья.

ВИХІДНІ ДАНІ

Видавці Save the Children Deutschland e.V.
Seesener Straße 10–13
10709 Berlin

Plan International Deutschland e.V.
Bramfelder Str. 70
22305 Hamburg

Ідейно-проектна команда Luisa Gebauer
Dr. Johanna Graf
Dr. Stefanie Röhrs
Janneke Stein
Eli Myriam Tchouadje

Текст Luisa Gebauer

Ілюстрації та верстка Anna Laura Jacobi

Редактура Angelika Lauriel

Переклад Toling GmbH

Редагування перекладу Viktoriia Larsen

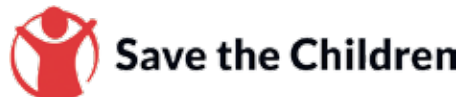
© Save the Children Deutschland e.V. and Plan International Deutschland e.V., Берлін та Гамбург, 2023

Створення цієї книжки з малюнками для читання вголос було підтримано видано за фінансової підтримки Федерального міністерства у справах сім'ї, літніх громадян, жінок і молоді в рамках проекту «Gemeinsam für mehr Teilhabe geflüchteter Kinder und Familien am Kinder-und Jugendhilfesystem. Zugänge schaffen — Kooperationen fördern!» Ця публікація не є проголошенням позиції Федерального міністерства у справах сім'ї, літніх громадян, жінок і молоді.

Юссеф живе з мамою, татом і своїми молодшими братами-близнюками Мо та Бо в гуртожитку для біженців. Йому там не подобається. Родина Вся родина живе в одній маленькій кімнаті, у ній ніколи не можна побути на самоті, часто виникають сварки, а дітям нема чим зайнятися. Більшість часу Юссеф нудьгує. Близнюкам також там не подобається, вони постійно плачуть. Мати й батько не знають, як покращити цю ситуацію. Подруга Юссефа Аїссату розповідає йому про програму допомоги дітям та молоді Службуу справах дітей та молоді. Він швидко заводить нових друзів у дитячому клубі, а мати й батько дізнаються, як послуги цієї програми Служба у справах дітей та молоді можуть допомогти сім'ї освоїтися після приїзду до Німеччини та впоратися з іншими труднощами.

Книга, що знайомить з програмою допомоги дітям та молоді, для дітей та їхніх батьків, що мають статус біженців

Gefördert vom:

